

Difusió i ús dels termes. Espais Terminològics 2012.
Actes de la jornada del 28 de juny de 2012
Vic: Eumo Editorial; Barcelona: TERMCAT, 2012.
(En Primer Terme; 10. Papers)
ISBN 978-84-9766-461-5; 978-84-393-8958-3

Darrerament ha aparegut una nova publicació a la sèrie «Papers» de la col·lecció «En Primer Terme» del TERMCAT (núm. 10), dedicada en aquesta ocasió a la difusió i l'ús dels termes. És un tema fins ara poc tractat entre nosaltres, però, tal com posen en evidència els treballs que s'apleguen en aquest volum, de gran transcendència no només per a la tasca del TERMCAT, sinó també per a la normalització lingüística, i particularment per a la disciplina terminològica mateixa. Concretament, en aquest treball es tracta de veure quins serien els factors que poden afavorir l'èxit de determinades formes denominatives enfront d'altres (seria el cas, per exemple, de *cash-flow* vers *flux de caixa*) o, fins i tot, de terminologies més esteses (com ara, per exemple, les «terminologies populars» o els «argots professionals», que alguns parlants utilitzarien en determinades situacions, en comptes de les «terminologies normalitzades» o «oficials»). De fet, tal com mostren les contribucions d'aquest monogràfic, estem davant d'un fenomen complex sobre el qual poden incidir un bon nombre de variables. Aquesta publicació s'interessa especialment per la influència de les estratègies de difusió en la implantació terminològica, i més concretament pels factors que caldria tenir en compte en aquestes estratègies. D'acord amb els autors, es tractaria d'una qüestió fonamental per incrementar l'eficàcia i la qualitat de les propostes i els recursos terminològics, i alhora per racionalitzar i optimitzar el treball de gestió i normalització terminològiques. Per aquest motiu, el TERMCAT va dedicar la quarta edició dels Espais Terminològics (celebrada el 28 de juny de 2012 a la Universitat de Barcelona) al tema de la difusió i l'ús dels termes, abordat des de la perspectiva apuntada. De fet, Rosa Colomer (aleshores directora del TERMCAT) va destacar en la presentació de la jornada l'interès de l'organisme que dirigia pel tema a tractar, i en va justificar breument el programa, constituït bàsicament

per una ponència principal sobre la recerca realitzada al Quebec a l'entorn de la qüestió, i per dues taules rodones dedicades a compartir les experiències i els punts de vista de dos col·lectius directament implicats en el tema: els mediadors lingüístics i els experts de les diferents disciplines. En la següent adreça URL podeu consultar la llista de ponents de la jornada: http://www.termcat.cat/docs/PDF/Espais_2012_Triptic.pdf.

Així, doncs, després de la presentació, es va cedir la paraula al professor Jean Quirion, reconegut expert quebequès en terminologia, terminometria i gestió terminològica, que va pronunciar una conferència sobre els estudis duts a terme al Quebec en l'àmbit de la implantació terminològica des d'una perspectiva socioterminològica, i va aportar la seva visió sobre les estratègies que cal considerar per indagar les formes de difusió terminològica més recomanables. A continuació, es van desenvolupar dues taules rodones. La primera va reunir sis mediadors lingüístics (traductors, terminòlegs i assessors lingüístics), que van reflexionar sobre les estratègies de difusió terminològica que s'apliquen en els seus sectors d'intervenció (la localització de productes informàtics, la universitat, els mitjans de comunicació, la recerca terminològica o l'activitat parlamentària i legislativa). En la segona de les taules rodones, d'altra banda, es va poder conèixer el punt de vista d'experts de diversos àmbits (l'esport, la informació geogràfica, la nanotecnologia, les ciències de la salut, les arts escèniques i la navegació tradicional), que van exposar un interessant repertori de propostes per afavorir la difusió, l'ús i la implantació de la terminologia catalana en llurs respectius àmbits disciplinaris. Els vídeos amb les intervencions dels ponents es troben disponibles a http://www.termcat.cat/ca/docs/Espais/Espais2012_Conclusions.html. La publicació en paper recull de manera ampliada i matisada les aportacions realitzades oralment pels participants durant la jornada.

Concretament, en el text de Quirion, a més d'una àmplia panoràmica de les metodologies d'investigació disponibles per avaluar la implantació terminològica, es presenta un resum ben detallat dels principals resultats oferts pels estudis duts a terme al Quebec. En aquesta línia, l'expert desgrana els factors que, a partir de les dades, sembla que poden incidir més en els processos d'implantació i d'ús de la terminologia (l'estatus sociolingüístic de la llengua, les actituds lingüístiques dels parlants, el perfil socio-laboral dels usuaris de la llengua, la situació comunicativa, el nivell i el registre lingüístic, etc.). Entre aquests factors, es refereix també a la possible influència dels modes de difusió i d'innovació terminològica sobre les actituds favorables o de rebuig dels usuaris. En aquest sentit posa l'atenció en l'alta complexitat del fenomen i la necessitat d'abordar-lo des d'una perspectiva interdisciplinària. Per això, suggereix fomentar la col·laboració entre els professionals de la lingüística i els especialistes dels àmbits corresponents, però també la col·laboració d'experts d'altres àrees com són la gestió del canvi, l'estadística, la difusió de la innovació, la psicologia, etc. La necessitat d'una perspectiva interdisciplinària queda confirmada per les aportacions dels ponents de les taules rodones. S'hi pot apreciar la importància que té conèixer de manera precisa quins són els condicionants sociolingüístics, les dinàmiques socials i les necessitats de l'àrea disciplinària corresponent, per poder establir estratègies adequades d'elaboració i difusió terminològica. Així mateix, aquestes aportacions fan palesa la gran diversitat de factors que poden determinar l'èxit o el fracàs d'una determinada proposta terminològica: les actituds lingüístiques dels usuaris; el nivell d'ús i prestigi de la llengua en l'àmbit en qüestió; la disponibilitat de recursos terminològics i les seves condicions d'accés; el grau de reconeixement dels mediadors i de les seves propostes; les característiques lingüístiques de la denominació; el grau de difusió dels termes a Internet; la penetració dels termes en materials divul-

gatiu, textos d'ensenyament i altres mitjans (cinema, literatura, etc.); l'origen del terme (anglès, espanyol, etc.), determinats factors socioculturals, etc.

De tot això, se'n van extreure una sèrie de conclusions, publicades inicialment en el web de la jornada i que tanquen el llibre, en què s'apleguen totes les aportacions i resultats. En aquesta llista trobarem una interessant miscel·lània d'evidències, percepcions i propostes que, des de diferents punts de vista, ofereixen una sèrie de vies d'accés a un tema que es revela complex i difícil d'abordar en la seva integritat, però substancial per a l'activitat terminològica i el desenvolupament de la llengua en àmbits d'especialitat. Entre totes, podria destacar-se la primera de les conclusions; en concret, la que crida l'atenció sobre la necessitat de considerar necessàriament la idiosincràsia particular de cada àmbit disciplinari i d'ús a l'hora de determinar les estratègies per a la creació, la proposta i la difusió de la terminologia. Es tracta d'una conclusió que aparentment pot semblar òbvia, però que amaga importants matisos, que es desgranen en diverses de les aportacions recollides en aquest volum. Així, doncs, sense avançar-ne més detalls, crec convenient recomanar la lectura meditada d'aquest treball tot començant precisament per la suggeridora llista de conclusions, ja que considero que ofereix al lector una talaia excel·lent des d'on accedir als nombrosos matisos que inclouen els interessants treballs que aplega aquest volum. En qualsevol cas, es tracta indubtablement d'un treball molt recomanable per a totes les persones interessades en la terminologia i en la normalització lingüística, avalat per la reconeguda solvència dels autors i de la institució que el publica.

JOSEBA EZEIZA RAMOS

Departament de Llengua Basca i Comunicació
Facultat de Dret
Universitat del País Basc (UPV/EHU)
Traducció de TERMINÀLIA